

Izbaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na domu pošiljana:

vse leto 15 K
1/2 " 10 "
1/4 " 5 "

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: 2.000 novic leta „Kazipot po Goriskem in gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštah zvez“.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v „Gosposki tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

Oglasi in poslanice se računajo po Titit-vistah če tiskano 1-krat 6 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje drke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniški delu 80 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavric.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopolnje naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 vin. ali gl. 1.60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: J. Afrič, Gladiška ul.; V. Baumgartner, Koren 2; Mat. Belinger, Tržaška cesta 1; Marija Bregant, Ponte Nuovo 9; Hen. Jellersitz, Nunska ul. 3. I. Hovaški, na Gorishoku; Peter Krebelj, Kapucinska ul. 1; Tereza Leban, tek. Jos. Verdi 11; Ana Pleško, Pokopal. ulica; Iv. Presel, Stolni trg 2; Jos. Primožič, Mirenska cesta; Iv. Sardagna, Gosposka ul.; Jos. Schwarz, Šolska ul.; Južni kolodvor; Državni kolodvor. — V Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Malo odgovora.

Blagorodni gospod doktor Henrik Tuma, odvetnik v Gorici in jedna duševnih korifej jugoslovanske socijalne demokracije na Goriskem, se je spustil na dveh shodih, v Kanalu in Solkanu, v govorniški dvoboj s predsednikom »Narodne delavske organizacije v Trstu«, g. dr. Mandičem. — Proti svojemu pričakovanju je bil v tem govorniškem dvoboju poražen in je zapustil bojišče z jako dolgim nosom.

Vsled tega je začutil skelečo potrebo, rehabilitirati se, vsaj pred gg. »sodrugji«. Šel je in napisal za »Rudeči prapor« članek, posvečen »Narodni delavski organizaciji«, z namenom razkrinkati jo pred vsem svetom kot neko liberalno, kapitalistično, brezprogramno in neresno tvorbo.

Pa, — udarec je bil le udarec po vodi. Velik plosk in nič moči. Gospod doktor Tuma se je poslužil v tem članku zavijanj in neresnic, zavedla ga je politična strast; in kjer je v tem članku stvaren, je ta stvarnost samo N. D. O. v prilog. Kajti doktor ni bil dosti previden in ušlo mu je marsikatero dragoceno priznanje. . . .

Tako pravi: »Lahko priznavamo, da je N. D. O. nastala iz nekega, četudi hipnega, ali stvarnega gibanja. . . . Trenja med delavstvom raznih narodnosti so itak neizogibna.« »Za (ta) vprašanja se je naša stranka v Trstu nekoč premalo zanimala.«

Po domače se lahko to tudi drugače pove: Politično vodstvo naše socijalne demokracije ni sposobno, večjo odločujočo maso organizirati bodisi strokovno, bodisi politično. Dosedaj se temu vodstvu ni posrečilo drugega, ko ustvariti opozicijsko, destruktivnim duhom navdahnjeno skupino delavstva, ki ni bila v stanu priporiti si niti enega državnega poslanca. Politično vodstvo jugoslovanske socijalne demokracije se je lovilo za »internacionalno«, kojo je razumelo tako, da je vsak narodnostni boj provociran po ka-

pitalistih in buržoaziji in da so narodnostni boji v naprej škodljivi delavstvu. Vsled tega se je to politično vodstvo naslonilo na Štajarskem na nemško, na Primorskem na italijansko socijalno demokracijo, na Koroškem pa jugosl. soc. demokracije sploh ni.

S tem je jugoslov. soc. dem. izgubila samostojnost; odrekla se je svoji demokraciji: kajti vsaka demokracija je narodna in avtonomistična; naša »jugoslov.« soc. dem. pa to ni.

Gospod dr. Tuma pravi, da se je njegova stranka »nekoč« premalo zanimala za narodnostne boje. Jaz pa pravim, da se tudi sedaj premalo zanima. En korak naprej je sicer v zadnjem času jugoslov. soc. dem. napravila: Zadovoljiv je izid ljubljanske konference in jugoslovanski program. Meni znači ta program, da je soc. dem. spoznala svoje grehe, da se jih bridko kesa in da je trdno sklenila poboljšati se. Štejem pa to v zaslugo ne socijalni demokraciji, marveč N. D. O., ki je šele s svojo zahtevo po uvaževanju narodnosti socijalno demokracije voditelje prisilila k programu.

»Kot deli velikega enotnega naroda stremimo, da se konstituiramo kot enoten narod, ne glede na vse umetno napravljene državnopravne in politične pregrade. želeči skupno nacionalno, avtonomno, kulturno življenje kot svobodna enota v popolnoma demokratični konfederaciji narodov. Končni smoter jugoslovanskega narodno-političnega stremjenja je popolna narodna združitev vseh Jugoslovancev, ne glede na različnost imena, rase, pisave in dialektov.« Tako se glase temeljne točke narodnostnega programa jugoslov. soc. dem., sprejetega na ljubljanski konferenci.

Tega programa se je pa tudi treba držati. Pozitivno narodno-demokracijsko delo, bodisi na političnem, bodisi na socijalnem polju, je edino sredstvo izvrševanja tako resnega programa. Industrializacija Slovencev, s tem ustvaritev močnega, združeno organiziranega mestnega proletarijata in s tem izvojevanje spodnještajskih in koroških ponemčenih in primor-

skih poitalijančenih mest in trgov je ena etapa v našem demokratičnem socijalnem in političnem razvoju; pri tem pa ne smemo kratkomalo na tem narodnem polju delujočih zavračati: Ti si liberalci, buržoa itd. V to pozitivno delo spada med drugim tudi agitacija, pisava časopisov; »Rudeči prapor« že leta in leta sem samo laja v »liberalce«; o pozitivnem delu ni govora.

Jugoslovanska socijalna demokracija se še vedno ni emancipirala npliva nemške in italijanske stranke, in v kolikor je v Ljubljani in na Primorskem boljše, toliko je na Štajarskem in Koroškem slabše. In avtonomistični soc. demokratje so strokovno centralistično organizirani, v največjo škodo jugoslov. strokovnih organizacij. Dana je potreba po narodni delavski organizaciji, torej po organizaciji, ki organizira delavstvo strokovno in pozneje po močeh tudi politično, združeno itd., a to ne po principu takega internacionalizma, kakoršnega so »sodrugji« propagirali dosedaj, marveč po principu narodno-demokracijske osamosvoje v vseh strokah javnega življenja.

Namen, program in bistvo »Narodne delavske organizacije« je torej, zanesti med slovenski delavski in kmečki proletarijat misel razredne in strokovne, socijalne in politične demokracijske organizacije v svrhu izvojevanja naše narodne avtonomije; in to v nasprotju z vso dosedanjjo prakso socijalne demokracije.

Vi, gospod doktor Tuma in vsa socijalna demokracija, ste ravnali sedaj po principu: Razrušimo misel »narodnega« dela, in postavimo na njegovo mesto »internacionalno«, — proletarsko razredno delo. Predstavili ste se slovenski javnosti kot radikalc, kot slepi revolucionarji, ki hočete vse porušiti in šele na razvalinah kaj novega se zidati. Zato učinkuje Vaš ljubljanski program danes kot nekako desavuiranje samega sebe, in upravičeni so dvomi, ali boste pustili dosedanja kriva pota, in ali boste po

potu pozitivnega dela stremili k jugoslovanskemu in socijalističnemu smotru?

Misel »Narodne delavske organizacije« je temu nasproti, porabiti stare naše narodne ideale v delu za nov narodni razvoj, ki naj bi bil demokratičen in socijalen.

Na potu k našim ciljem se bomo srečali; vsaj vaš program na papirju in naše delovanje stremijo za enim ciljem, ki je: Združitev Jugoslovancev državnopravno, gospodarsko, narodnostno, splošno kulturno, kar je mogoče v demokratični federaciji narodov.

Potreba po N. D. O. pa zato ni hipna, marveč obstoji tako dolgo, dokler je dana potreba paralizirati destruktivno delovanje političnega vodstva socijalne demokracije, dokler je dana potreba med slovenskim delavstvom širiti zavest, da je naš glavni cilj avtonomija, ki nam šele v polni meri omogoči, da zaživimo kulturno samostojno življenje.

Socijalna demokracija na Slovenskem mora hiteti, da bo imela pokazati pozitivnih uspehov na političnem in socijalnem polju. Po dosedanjih izkušnjah ne pričakujemo mnogo, — in zato smatramo N. D. O. za potrebno. Takrat pa, ko N. D. O. ne bo več potrebna, — ko slov. delavstvo ne bo rabilo več organiziranja v svrhu priporitve narodne avtonomije, — takrat se nam bo dobro godilo. Žalibog pa je ta potreba zelo nujna in bo še menda zelo nujna, vsaj tako dolgo, dokler bodo naša obmejna mesta in trgi pod nemškimi in laškimi gospodstvom in dokler bodo tisoči naših mož iskali dolarjev in mark v ameriških in nemških rudokopih.

Končna zmaga ne pripade postavi, ampak duhu. Radoveden sem zato na dokaz, ki ga gospod dr. Tuma obljublja, da je vsaka resna diskusija z N. D. O. nemogoča. Na njegovo predbacivanje, da nimamo samostojnega programa, odgovorjam samo to, da strokovna N. D. O. ne more imeti političnega programa; politično pa še sploh nismo organizirani, (in vendar že tak strah!) — da pa je naš princip

Kapitan Hatteras

ali

Angleži na severnem tečaju.

Francoski spisal Jules Verne. — Prevel O. I.

(Dalje).

»Z imenom vred,« nadaljuje Cornhill »je vse čudovito drzno na tej ladji. Forward, t. j. naprej, do kam? In vrhu tega ni znan kapitan te ladje.«

»Če je pa vendar znan,« odvrne preprost mlad mornar.

»Kako? znan je?«

»Brez dvoma.«

»Ali mar verjameš, da je Shandon kapitan Forwarda?« reče Cornhill.

»Toda,« pravi mladi mornar. . . .

»Daj si vendar dopovedati, da je Shandon podpoveljnik, in nič drugega; on je izvrsten in pogumen mornar, somolovec, ki ima svoje skušnje, korenjak, sposoben za poveljnika; in vendar on ne poveljuje. On je toliko kapitan kakor ti ali jaz. In onega, ki bo za Bogom poveljeval na krovu, tudi on ne pozna. Ko pride čas, se že prikaže pravi kapitan. Bog ve, kako in od katere strani sveta, kajti Rihard Shandon ni povedal in niti ni smel povedati, proti kateremu kraju zemlje obrne svojo ladjo.«

»Vendar, gospod Cornhill,« nadaljuje mladi mornar, »jaz vas zagotavljam, da se je nekdo predstavil na krovu, nekdo, ki je bil naznanjen v pismu, v katerem se je izročilo mesto podpoveljnika gospodu Shandonu!«

»Kaj?« odvrne Cornhill z nagubanim čelom, »ti boš mene prepričeval, da ima Forward kapitana na krovu?«

»Seveda, gospod Cornhill.«

»Ti mi boš to pravil, meni?«

»Brez dvoma, ker jaz sem to izvedel od orožničarja Johnsona.«

»Od gospoda Johnsona?«

»Brez dvoma; kajti on sam mi je povedal.«

»On ti je povedal? Johnson?«

»Ni — no povedal, temveč pokazal kapitana.«

»On ti ga je pokazal?« ponavlja začudeno Cornhill.

»Pokazal mi ga je.«

»In ti si ga videl?«

»S svojimi očmi.«

»In kdo je?«

»Neki pes.«

»Pes!«

»Pes na štirih nogah.«

Mornarji Nautila so se silno čudili. V vsaki drugi okoliščini bi bili popokali od smeha. Pes kapitan ladje, ki šteje 170 ton. Vendar Forward je bil v resnici tako čudna zgradba, da je bilo treba dvakrat pogledati, predno se je človek zasmejal ali zanimal. Pa saj se niti Cornhill sam ni smejal.

»In Johnson ti je pokazal tega tako izvanrednega kapitana, tega psa?« nadaljuje Cornhill, obrnivši se na mladega mornarja. »In ti si ga videl?«

»Kakor vas tukaj-le vidim.«

»No, kaj pa vi sodite o tem,« vprašajo mornarji gospoda Cornhilla.

»Jaz ne sodim nič,« odvrne ta trpko, »jaz ne mislim

drugega nego to, da je Forward hudičeva ladja, ali norcev, ki so za norišnico.«

Mornarji so še dalje molče ogledovali Forwarda, katerega priprave za odpotovanje so se bližale koncu; vendar niti eden si ni upal trditi, da je gospod Johnson potegnil mladega mornarja.

Ta zgodnica o psu se je že razširila po vsem mestu in marsikateri radovednež bi ga bil rad videl in je že skoro verjel, da je to neka nadnaravna žival.

Sploh je pa Forward že nad osem mesecev obračal nase pozornost občinstva; da je bila ladja na poseben način zgrajena, da ni bil znan kapitan, da je Rihard Shandon na poseben način oboroževal ladjo in izbiral moštvo zanj, da je bil cilj potovanja tako neznan, da se o njem niti slutiti ni moglo, vse to je delalo stvar več kot čudno. Za misleca, sanjalca, filozofa ni nič bolj zanimivega nego ladja pred svojim odhodom; njegova domišljija jo spremlja v njenih borbah z morjem, v njenih bitkah z vetrovi, na njenem čudnem potovanju, ki se ne konča vedno v pristanišču; le majhen nenavaden dogodek naj se vrine, pa nam že vzbuja ladja čudne slike v fantaziji, celo onim, ki ne marajo o fantaziji ničesar slišati. Tako je bilo tudi s Forwardom. In če tudi preprosti gledalci niso mogli delati učenih opazk, kakor gospod Cornhill, se jih je vendar v teku treh mesecev nabralo, da se je v Liverpoolu v obče o tem govorilo.

Ladjo so delali v Birkenhead-u, v predmestju Liverpoola, ležečem na levem bregu Mersey-e; množica neprestano odhajajočih in prihajajočih parnikov je vezala delavnico s pristaniščem.

(Dalje prihodnjik.)

in program oni, ki ste ga sprejeli Vi na ljubljanski socialistični konferenci, in da ga hočemo tudi praktično izvrševati. Znanstveno naziranje — je naše morda boljše ko Vaše. Non iurare in verba magistri, — resnico je treba vedno znova iskati!

Treba mi je le še odgovoriti na predbacivanje, da je N. D. O. privesek liberalne stranke. Tu je g. dr. Tuma zapustil polje resnosti in se podal na polje fabuliranja. »Narodno-napredna stranka« žrtvuje denarna sredstva, da podpira N. D. O. in jo uporablja, da vzame delavstvu upliv pri volitvah. Prva trditev gospoda doktorja je laž, in druga je zopet laž. Narodno-napredna stranka na Goriškem ni še vinarja dala za »Narodno-delavsko organizacijo«, in če se gospod doktor Tuma informira n. pr. v Solkanu, izve, da sem jaz članom N. D. O. priporočal, naj se volitev vzdržijo, pa da so vseeno pri prvih in ožjih volitvah glasovali deloma za agrarno, deloma za Narodno-napredno-stranko, in po velikem delu za soc. dem. kandidate, dopolnilnih volitev pa da se niso udeležili.

Konečno je fabula, da so bili udeleženci kanalskega shoda fanatizirani po zaupnikih narodno-napredne stranke, pač pa so na shod bili pripravljeni po zaupnikih N. D. O. iz Gorice in Trsta. Da se političnega nasprotnika na takih shodih ne prijemlje z rokavicami, to smo se naučili od Vas samih, in bi o podivjanosti lastnih »sodrugov« gospod doktor prav lahko slišal kako jako zabavno in ponižno pesmico. Kar se tiče shoda v Solkanu, naznanja gospod doktor, menda svojim živcem v tolažbo, da so imeli tam socialni demokratje večino in da so predsedništvo »prosto-voljno« prepustili nam. To je smešnica. Vaših »sodrugov«, gospodine doktor, na solkanskem shodu ni bila četrtina, in Vaše poročilo o tem shodu in njega posameznostih v »Rudečem praporju« je namenoma zavito ter ne odgovarja resnici.

Če torej lojalno razmerje med narodnim in med soc. dem. delavstvom ni mogoče, ne zadene nas nobena krivda, pač pa fanatizirane in posurovljene »sodruge«. Če hočete kaj detajlov, Vam jih rade volje navedem. Bistroumnemu poročilu gospoda doktorja o solkanskem shodu se danes smeje ves Solkan. Kdo bi se takemu poročilu ne smejal? —

G. dr. Tuma vidi seveda v tem, da izide ta moj članek v »Soči«, nov dokaz za to, da je N. D. O. privesek »liberalne« stranke. Naj se gospod doktor potolaži. Naše glasilo »Narodni delavec« mora s prostorom varčevati, in če gospod Gabršček stori meni uslugo s tem, da priobčuje »Soča« včasih moje članke, ni s tem dokazano nič drugega, kot da ima gosp. Gabršček mene rajši ko dr. Tumo. To pa ni še nikak greh in ne zadene N. D. O. pri tem nikaka krivda. Poslužujem se »Soče« tem mirnejše vesti, ker vem, da niti najhudobnejše zavijanje socialnih demokratov ne ustvari dejstva, ki bi ga radi oni imeli, in ker vem, da bi oni vnaprej trobili vesti o narodno-napredni stranki in N. D. O., tudi če bi »Soča« ne prinesla mojega članka, in to ne morda, ker so te vesti resnične, ampak iz umazanih agitacijskih namenov.

Razločevati je namreč treba program o naši neodvisnosti in pa Vašo neodvisnost od programa.

Sedaj sem samo še radoveden na obljubljeni g. dr. Tumov odgovor na dr. Mandičeva izvajanja. Če pojde po tej poti naprej, — kdo ve, ali ne zagledamo eno prihodnjih nedelj g. dr. Tume v prostorih N. D. O., s člansko knjižico in izkaznico v roki? Za ta slučaj na veselo in spokorno svidenje!

Vladimir Knaflič.

DOPISI.

Iz kanalskega okraja.

Iz Kala, 10. jan. 1910. — Našemu g. nuncu Grbcu tičijo ti prokleti naprednjaki. Še vedno v želođu, kjer mu vzbujajo hude bolečine, katerih odmeve se pogostoma čuje. — Sličen odmev teh bolečin se je slišal tudi preteklo nedeljo v cerkvi, češ, ti brezverci pobijajo in popravljajo njegove nauke po gostilnah in krčmah. Čemu bi jih ne, saj se njegovi »nauki« ne strinjajo z nauki Jezusa, po katerem se ne

ravna večina ljudij Grbčevega kalibra. Jezus je pač učil: »Peter ti si skala.... in peklenški duh je ne premaga«. Če verujete torej v moč tega izreka, kaj treba toliko stokanja in jadikovanja po cerkvah in vednega upitja na te brezverce. Znamenje, da ne daste piškovega oreha za citirane besede. — To je enkrat fakt, vsled katerega se pobivajo Vaše besede in dela. — Živeti po vaših izglelih nam tudi ne kaže, kajti Bog bi nam tako življenje gotovo štel v greh. Zato pa ste prišli pri Njem v tako nemilost, da Vam je doslej izpodletel še vsak proti naprednjakom naprjen naklep in načrt. — To bi posebno priporočali v pomislek Vašim backom, ki tako radi govorijo o »božji kazni« in o božji volji. — Ker se nas le prerado izziva, zato začnemo ob prvi prihodnji priliki s temi vzgledi. — Le sklicujte se potem na starodavni rek: »Ne glejte, kaj delam, ampak poslušajte besede«. Mi pa se držimo, kar tudi gotovo več drži novodobnega pregovora, ki pravi: »Besede mičejo, vzgledi vlečejo.

To nedeljo so se tudi čuli zdihljaji po svitlih kronikah. Tožil je, da pri ofru samo tistih ni bilo, ki niso prišli podpisat se na polo, ali naj on ostane ali gre preč. Pristavil je tudi, da bi morali k ofru vsi, če že ne radi ofra pa radi odpustkov!

Priznati moramo, da se je udeležilo ofra malo ljudij, posebno od strani mož ste malo videli. In če se bo tako uganjalo po cerkvi, kakor doslej, tudi odslej bodite uverjeni, da bo udeležba pri ofru še veliko bolj pičla. Pregovor pravi: »Lepa beseda lepo mesto najde«. Nočemo vednega streljanja na nas, pa tudi nočemo, da bi se redile »opice« z našimi kronami. Gledé odpustkov bodi povedano, da si jih lahko pridobimo, kjer hočemo, saj je vendar povsod en in isti Bog. — Torej kakor se seje — tako se žanje. Warmundovec.

Na Vrh pri Kanalu se je prišel ženit v soboto neki vdovec iz Ločnika B. J. Po vsej sili je hotel imeti dekle. Ker so mu pa odločno povedali starši dekleta, da ga ne dobi na nobeden način, se je protivil oditi; vrgel se je na tla ter rekel, da ne gre poprej, dokler ne dobi punice; grozil je, da jim zažge hišo, ako se ne ugodí njegovi skromni želji. A, revež mesto, da bi dobil nevesto, so ga zaprli v prešičev hlev, potem pa ga peljali v »pržon«. Malo kaše sne, pa mu gotovo preide pustna norost. —X—

Iz ajdovskega okraja.

Iz Rihemberga. — Neki tat časti in poštenia, ki me je tujca, ker nočem pihati v njegov rog, napadel v »Prismojencu« s podpisom S. L. S., pravi, da je mislil nekoga drugega, ki se zdaj skriva za moj hrbet. Kampeljci so ti S. L. S.! Mislim, da kdor zahteva od koga ime, mora, če je kaj mož, prej svoje povedati. No jaz nisem tega čakal, ker sem vedel, da »S. L. S.« nima toliko koraže in mora biti le navaden capin. Za divjaške in nesramne dopise pa ve bolj in jih je zmogel mnogo bolj od mene moj »loncman« z Uhanj, ali zaljubljeni namigavec izza kostanja in pa orgljač. Ti ste vsi plačani za to, in plačani ste za to, da sejete prepir!

Tudi kar se tiče Bratinove stranke, se ne bom pričkal s »Prismojencem«. Najbolje je, da zmaga fajmošter-kaplan-orgljačeva stranka, ker ti srakoperje so edini pravi domačini in sreča za celo občino; kaj bodo Colja, Brezar, in taki Besoglavci vzkazovali po Rihembergu!

Letos so manjkale g. kaplanu ne samo doge, temveč tudi sodi; če bo drugič tako, mu bom kakšno brezplačno »všlesal«. Povrh vsega mi S. L. S. očita tudi vinopitje; a prihodnjič bom pa jaz lahko, če vam ljubo, zapel po pesem tudi kakemu fajmoštru, kaplanu, županu. Boste videli, vi abstinenti, kako bo lepa! Na svidenje! Tujec »S. L. S.«

Družba sv. Cirila in Metoda.

Podružnici sv. C. in Metoda je daroval g. dr. Ernest Dereani K 10. — Hvala!

Za družbo sv. Cirila in Metoda K 1'66 nabrano v veseli družbi v gostilni pri Moljarju v Št. Andrežu.

Za družbo sv. Cirila in Metoda K 5 nabrali udje bralnega društva v Šempasu povodom obč. zbora.

Za družbo sv. Cirila in Metoda K 3 daruje vesela družba v prijazni Lazarjevi gostilni v Breginju. (znesek za »Dijaško kuhinjo« priobči vodstvo samo).

Za družbo sv. Cirila in Metoda K 7'32 nabralo v veseli družbi kanalskih pevcev v hotelu »pri zlatem levu« (Po g. Valeriji Garlati iz Kanala).

Obrambežnemu skladu družbe sv. C. in M. je plačal dne 17. t. m. g. Anton Klun, uradnik v p. v Gorici, na roke podružničnega blaginika K 200. — Hvala!

Protestni shodi.

Na shodu v Kojskem

dne 16. t. m. je poročal dr. Dinko Puc imenom izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke o delovanju deželnega zbora in zadnjih dogodkih v zbornici. Opisal je žalostno deželno gospodarstvo za časa Pajer-Gregorčičeve zveze ter s številkami dokazal obupni finančni deželni položaj. Govoril je na to o lanskem deželnozborskem zasedanju, postopanju dr. Pajerja, o čudnem nastopu vlade ter prešel na to na dogodke v tekočem zasedanju. Pokazal je na nečuveno korupcijo naših klerikalnih deželnih poslancev in na kako brutalen način je teptal dr. Gregorčič v zvezi s Pajerjem zakon. Predlagal je na to, naj se sprejme soglasno protestna resolucija.

Mej govorom g. poročevalca je bilo ves čas nebroj mejklicev na račun klerikalne stranke in govornikova izvajanja bila so ves čas živahno odobravana. Resolucija je bila sprejeta soglasno z velikim navdušenjem.

Konečno je dr. Puc govoril o bistvu in pomenu narodno-napredne stranke in pozval navzoče, naj se je trdno oklenejo, kot edine stranke, ki more pomagati goriškemu ljudstvu. Boj za goriško deželo se šele prične in za ta boj rabimo celih mož, prepričanih in zrelih, ako hočemo doseči uspeha. Udeleženci shoda so govorniku navdušeno pritrdjevali.

Zborovalci so na to izrekli obžalovanja, da je bil shod v Kojskem prepozno razglašen, vsled česar je bila udeležba prepričla — bilo je na shodu kakih 120 ljudij — ter so prosili, naj bi napredna stranka v Kojskem še večkrat priredila slične shode, kar je odposlanec izvrševalnega odbora obljubil. — Z živio klici na narodno-napredno stranko so se razšli zborovalci.

Protestni shod na Bukovem.

»Narodno politično društvo« v Cerknem je sklicalo v nedeljo dne 16. t. m. protestni shod na Bukovem vsled tega, ker je bilo vsled preoddaljenosti Bukova od Cerkna pretežavno se vdeležiti Bukovcem protestnega shoda v Cerknem.

Shod se je vršil v gostilni A. Čelika in je bil primeroma za Bukovo dobro obiskan, ker se ga je udeležilo do sedemdeset mož-volilcev, med katerimi je bilo tudi nekaj klerikalcev.

Shodu je predsedoval gosp. I. Močnik iz Kojske. Kot prvi govornik je gospod Vaclav Tušar razložil pomen in vzroke shoda in prečital pismo izvrševalnega odbora v Gorici, kateri naznanja, da mu ni bilo mogoče poslati posebnega govornika iz Gorice.

Nato dobi besedo tehnik Brelih, ki pojasni v enournem govoru politični položaj v deželi od leta 1900. sem, ko so slovenski klerikalci prodali svoj narod Italijanom za kos polente. Pojasni nasilstvo, storjeno v sedanjem zasedanju dež. zbora in sleparsko volitev v trgovsko-obrtno zbornico. Vmes je kazal sempatja tudi na posledice ki jih je pustil dosedaj vladajoči deželni odbor na Cerkijanskem in konečno pojasnil posamezne dele znane goriške resolucije.

Gosp. Tušar nato isto dobesedno prečita in ker se na predsednikovo vprašanje nihče ne oglasi k besedi, jo da isti na glasovanje, ki je bila sprejeta soglasno, izvzemši onega, ki objavlja ob nedeljah po maši razglase na Bukovem ter je v tem podložnik župana Kosmača. Prišel je ravno k glasovanju in je, ne da bi bil slišal utemeljevanje resolucije, dvignil edini roko proti.

Ker se ni oglasil nihče več k besedi, je zaključil predsednik gosp. Močnik ta lepo vspeli shod. Tako se je tudi z naših visokih gora zaslíšal svareči glas, ki naj

najde odmev doli ob goriški ravnini in tržaški obali, ki svari, da takaj počenja in nasilstva ne spadajo v kultivirano deželo in je pred celim svetom v sramoto ustavni državi.

Shod v Ročinju

v nedeljo je vspel prav povoljno.

Udeležnikov je bilo 200.

Poročal je dr. Karol Podgornik iz Gorice, predsedoval je podžupan Andrej Grbec. Poslušalci so verno sledili izvajanjem govornika, vladalo je obče ogorčenje radi izdajalstva klerikalcev pod Gregorčičevim vodstvom, resolucija je bila sprejeta soglasno.

Tako je bil obsojen dr. Gregorčič tudi v Ročinju, kateremu se tako rad vsiljuje za »dobrotnika«.

Shod v Sežani

se ni mogel vršiti v nedeljo 16. t. m. — vršil pa se bode na dan semnja dne 24. t. m.

Domače vesti.

Deželni zbor ima danes ob 5. zopet sejo. Na dnevnem redu so med drugimi točke: načrt zakona za uvedbo stavbenega reda; ustanovitev deželne zavarovalnice proti požaru; lokalne železnice: Črvinjan-Gorica, Sv. Lucija-Kobarid in Sv. Lucija do Kranjske meje, železnica: Črvinjan-Belveder Gradež in Ronki-Porto-Rosega-Pancan; ločitev Divače iz občine Naklo.

Novi sodni praktikantje. — V sodno službo so vstopili absolvirani juristi: Fran Ulaša iz Kanala, Albin Radikon iz Podsobotina in Alojzij Žigon iz Volčje-agrada pri Komnu. Prva dva sta pridružena sodnijama v Gorici, tretji okraj sodniji v Komnu.

Smrtna kosa. — V Št. Andrežu pri Gorici je umrl včeraj gospod Franc Zavdla v, veleposestnik, star 64 let. Pokojni je bil marljiv gospodar in zvest naroden mož, ki se je veselil vsakega napredka med nami. Bodi mu časten spomin! Preostali naše iskreno sožalje!

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici uljudno vabi vse gg. pevke in pevce, da se današnje skupne vaje zanesljivo in polnoštevilno vdeležijo, ker se vrši po vaji občni zbor obeh zborov. Odbor.

Predpust v »Gorici«. — Maškare skacejo okoli. Med maškare je šel tudi slávni don Antonio. Nadel si je masko »Volilcev z dežele« pa zaplesal po »Gorici« v roki z »odprtím pismom« na g. Andreja Gabrščka. Zapel je na glas, da laški klerikalni list »Il Popolo« hvali njegova, slovitega don Antonia, kako »z železno roko drži na uzdi laške liberalce, in kako muti, krotke ovčice, ližejo roko, s katero jih tepe«. —

Laški liberalni list strahovito laže o laških klerikalcih. Ti seveda se branijo in posegajo celo po take vrste trditvah, kakoršne so v »Popolo«. Liberalni laški list laže, — da se kadi okoli njega, — laški klerikalci izganjajo hudiča z Belcebubom.

Strahovito smešen je don Antonio, da se je zatekel po pomoč k »Il Popolo« ter si hoče pomagati iz zadreg, v katere ga je spravilo izdajstvo, s farbarijo, katero je napisal »Il Popolo« v strankarske namene, najbrže zategadel, ker »Corriere« stresa v številki za številko same debele laži proti klerikalni laški stranki na dan.

Farbarija je farbarija, laž je laž — ali vsaka farbarija in vsaka laž je dobrodošla »Gorici«, če le more namazati ž njo svoje klerikalne backe. In omaškarsal se je don Antonio pa zapel visoko pesem o svoji »železni roki«. To so se muzali ljudje, ki so ga videli in slišali v »Gorici«. »Ta pa zna« — je bila splošna sodba.

Le skrajne zadrege, le zavest izdajstva, zavest nečednih dejanj, ki ga tlačijo kakor mora, more priversti človeka do take vrste sredstev, da bi ga očistila, oprala ter rešila iz zagate. Pa je zaman ves trud. Take farbarije ne držijo, kažejo le moža, kako se bori obupno, da bi zbrisal s sebe madeže; čim bolj pa briše, tim bolj je umazan; madeži se še širijo....

Vitez z železno roko je v »Gorici« na drugi in tretji strani, ali dokler ni bil omaškaran, je sodil drugače.

Na prvi strani iste »Gorice« pripisuje železno roko laškimi liberal-

c em. Pravi, da deželni zbor zboruje le za to, ker se je zgodila njihova želja, da se don Antonio ni udal Faiduttijevcem. Vso moč imajo v rokah liberalci. Oni lahko razbijejo deželni zbor in razbili bi ga bili, ako bi bila nastala skupina Faidutti-Gregorčič (15 poslancev). Iz strahu pred njimi se ni vezal s Faiduttijem, kajti »zveza 9 slov. kler. poslancev s Faiduttijevci bi bila pognala 9 laških liberalnih poslancev v obstrukcijo in deželni zbor bi zopet ne mogel delovati.«

Prefrigano je to povedano. V resnici obstoji stara zveza med Pajerjem in njim in on ne sme odstopiti od te zveze. Vse druge besede so le zvijača in laž. — Don Antonio pa hoče hvaliti sebe in svojo modrost, pove pa le to, da usoda deželne zboraje v rokah laških liberalcev. Kakor hitro se jim Gregorčiči lepo slepo ne pokori, pa ni več deželne zboraje. Vitezi z železno roko v dež. zboru sotojelaški liberalci; don Antonio je njih služabnik.....

Poveljevat se je hotel, napihaval se je in omaškaral z vitezom železne roke pa se strahovito osmešil sam v jedni in isti »Gorici«!

H koncu pa še to: V 4. številki »Gorice« izrablja Gregorčič pod masko »Volilci z dežele« pisavo laškega lista »Il Popolo« v svoj prid; v številki 3. pa je bil hud ter je kričal radi istih trditvev: »Kdo bi pričakoval od katoliškega lista tako nekrščansko pisavo.« — Tu se speglaj, brumna duša! V eni številki je pisava katoliškega laškega lista dr. Gregorčiču »nekrščanska«, v drugi pa prav to »nekrščansko pisavo« izrablja zase.

Z »nekrščansko pisavo«, kakor jo imenuje on sam, je torej podprl svoje trditve, da on drži po konci deželni zbor ter tišči k tlom laške liberalce. »Nekrščanske pisave« se je poslužil, da bi skočil iz zadrege. — Čim bolj se lepša in hvalisa, tim grši je, tim večjo grajo si nakopava na svojo pregrešno glavo. — Nekrščanska je res pisava »Gorice« in nekrščansko je, kar dela njen rednik!

O »rednem delovanju deželne zboraje« pišejo sedaj slovenski farovski listi in laški »Corriere«, ki drugače psuje Slovence na najnesramnejši način. Bratci, laški liberalci in slov. klerikalci, se hvalijo. Hvalijo se lahko laški liberalci, ker so absolutni gospodarji situacije v deželnem zboru; ali slovenski klerikalci nimajo nobenega uzroka, hvaliti se, ker so le ponižni hlapčki laških liberalcev. V deželnem zboru se vrši dandanašnji le Pajerjeva volja in nič drugega. Pajer pa je naš najljutejši sovražnik. Deželni zbor »dela«, ali dela za Lahe. Laški liberalci se hočejo okoristiti s položajem ter kolikor mogoče dati Furianiji, da bi se tam politično ojačili. Slovenci dobijo nekaj starih drobtin, bogate kose poberejo Lahi zase. Neznanska farbarija je trditev klerikalcev, da deželni zbor dela v občo korist, torej tudi v korist goriških Slovencev. Na koncu zasedanja bomo jasno videli, kolika je bila korist za Furlanijo in kolika za Slovence!

Med Gregorčičevimi zavezniki se nahajajo župan Bombig, dr. Venier in dr. Pinavčig, to so oni možje, ki imajo poleg nekaterih drugih na vesti poulične tolovajske demonstracije proti Slovincem v Gorici ob času kolesarske slavnosti predlanskim. Nahajali so se tudi med množico, ki je čakala, da pobije Slovence z nevarnimi palicami in raznim drugim orodjem. Ti trije deželni poslanci so sploh povsod prvi, da hujkajo proti Slovincem in da uprizarjajo proti Slovincem najgršo gonjo; v kaplji vode bi radi vtopili Slovence. — V »Gorici« pa daje razumeti svojim backom dr. Gregorčič, da taki-le ljudje strašno pridno delajo v deželnem zboru v korist goriških Slovencev!

Kje je tisti tepec, ki verjame kaj takega?!

Nemška »šmira« v Gorici. — V tukajšnjem gledališču so dali nekaj predstav, kakor »Dollarpinzessin« in »die lustige Witwe« neki nemški igralci iz Maribora. To je bila prava »šmira«. Godba za nič, igralci za nič; škandal, da dopuščajo Lahi take predstave v gledališču! Nemški »Jokelni« so hoteli nekaj zafrkavati tudi Slované, pa kdo se je zmenil za take-le ljudi. Tako je bilo vse za nič; da so jih na koncu izžvižgali, na kar so nemški »umetniki« iz

Maribora pobrali šila in kopita pa všli domov. Nemce v Gorici mora biti sram radi teh predstav.

»Tutti frutti.« — Klerikalcem kar ne morejo iz glave svoječasni sloveči »Tutti frutti«. Pogostoma se jih spominjajo v »Gorici« prav kakor da bi hoteli izzvati novo serijo pripovedek o resničnih dogodkih, katerim se prilega naslov »Tutti frutti«. — Zgražajo se,sveti može okoli farovških listov, ko omenjajo »Tutti frutti«. No, če bodo še kaj časa izzivali, se utegne zgoditi, da začne »Soča« zopet priobčevati »Tutti frutti«. Že svoj čas smo povedali, da smo marsikaj shranili ter da čez 7 let vse prav pride. — Kako pa so bili nastali »Tutti frutti«? V farovških listih so na najnesramnejši, peklenski, hudičev način kradli posvečenci čast in poštejnje poštenim ljudem, izpričeni so segali po privatnem življenju, delali iz mušic slone, lagali in obrekovali, da je smrdelo okoli klerikalnega brloga; ljudje, ki so brali jutraj maše, so pisarili čez dan faloške dopise ter blatili svojega bližnjega in mu kradli čast. Podležji, sami polni smrtnih grehov, so pisarili pisma, sploh ob vsaki priliki kar le mogoče javno sramotili svoje politične nasprotnike. Po prižnicah, spovednicah, po farovških listih se je vršila najnesramnejša gonja proti naprednjakom, katerim niso prizanesli niti glede kake telesne napake. Nekaj nezasišlanega, skrajno surovega in podlega je bilo v prvih vrstah klerikalcev, ki so hoteli po taki poti uničiti naprednjake. — Odpor proti klerikalnim ostudnostim je moral priti. In prišel je. Ljudstvo samo se je odzvalo ter odgovorilo krepko. Prišli so na dan »Tutti frutti«. Napredno ljudstvo naše je odgovorilo: glejte, taki ste pa Vi drugi! Vse je resnično, od prve črke do zadnje pike. — Preplašeni so čitali in videli v čitvu resnične fotografije. V zabavo povemo, da sta se tačas v bližnji Soški dolini kregala med seboj dva nuncja, kateri je zadet v nekem poglavju. To se tiče mene — je rekel prvi — ne, to se tiče mene, je rekel drugi. No, končno sta sprevidela, da sta oba je d n a k a grešnika.

Slovenske stariše in vzgojevalce mladine opozarjamo na izborni mesečnik »Domače ognjišče«, ki izhaja v »Učiteljski tiskarni« in Ljubljani vsako zadnjo soboto v mesecu ter velja vse leto samo 2 kroni 50 vinarjev. »Domače ognjišče« prinaša jako zanimive, koristne, aktualne članke o vzgoji otrok, njihovih hihah in čednostih, zlasti pa o zmotah in napakah starišev in slabih vzgojiteljev; končno prinaša dopise o delovanju učiteljstva in odgojevalcev, povest in zanimive drobtine iz vsega sveta. Malo je toli potrebnih časopisov, kakor je »Domače ognjišče«, ki je polno plemenitih idej in koristonosnih iniciativ!

Listnica: V Cerkno: Na Vaše vprašanje, če smo dobili kako pismo o izvestni stvari, odgovarjamo, da nismo dobili nič.

Listnica upravnštva: g. Andr. Obed, Lehigh. Denar prejeli. Plačano do 31./12. 1909. Potrdilo vrnilo dne 28./11. 09 v pismu. Upamó, da ste prejeli!

Sokolski vestnik.

Sokolova maškerada. — Že dolgo vrsto let pripravljala »Sokol« odhodnico več ali manj veselemu in zabavnemu — pustu. Vsako leto se je videlo, kako se je odbor potrudil, da priredi vedno kaj novega in originalnega in to se mu je tudi posrečilo. Vedno se je pa tudi opazilo, da si občinstvo rado pridržijo prosto roko in na stopi, kakor mu vleva pustno razpoloženje. In ako se občinstvo ne da utakniti takorekoč v prisilno srajco, se mu mora skoro dati prav. Liberte, egalite in sokolska fraternite naj vladajo na tak večer. Letos je bil odbor tako prevzet teh francoskih načel, da je res sklenil pustiti občinstvu pri maškeradi brez imena popolnoma prosto roko. Skupine ki so bile doslej vezane na naslov, so letos torej enkrat proste in vsled tega je pričakovati, da jih bo več in da si bo večer pustnega točka sam dal ime. — Ako bo res, da se izvrši krst letošnje maškerade še-le o polnoči z imenom najlepše skupine, sporočimo prihodnjč. Ako želi kdo kako pojasnilo, naj se zaupno obrne na odbor, ki je zvesto zaobljubil da bo branil vse tajnosti, kakor pod spovednim pečatom.

Telovadno društvo »Sokol« v Kobaridu bode imelo v soboto 22. t. m. ob 8 uri zvečer v občinskem domu svoj letni občni zbor, katerega se udeležijo tudi načelnik Primorske Sokolske Župe, brat Ludovik Kraujc iz Gorice.

Zanimanje, koje vlada v našem trgu od dneva, ko so se pričele proste vaje, je nepopisno, a tudi na orodju, koje nas stane nad 600 K, se že opaza, da bodejo brez skrbi naši telovadci nastopili v vrstah prih. župnega izleta. V zgodovini slov. sokolstva pa bode na častnem mestu pisano ime sprožitelja ustanovitve kobariškega »Sokola«. Naše mlado društvo vespolno zdravih idej, pa mori skrb, kaj bode, ko pride voj. posadka v Kobarid in bomo mi morali iz telovadnice. Telovadnica, ni kdo ve kako pripravna, ker je le 3 m visoka, tako, da naročenega droga še postaviti ne moremo, a za proste vaje nam bode ne-nadomestna. Radi tega se je sklenilo posebnó še iz razloga, da nam je od neke strani obljubljena velika denarna podpora, graditi svoj dom, a tudi naši posestniki so se pokazali s tem, da so se zavezali napeljati vse potrebno kamenje za zidavo poslopja brezplačno, da so res požrtvovalni in radodarni. Naša hranilnica nam da tudi zdadno podporo. Prostor, kjer se bo zidala telovadnica, je tudi že izbran, in ker mislimo takoj na pomlad začeti z zidanjem, upamo, da se danes leto ne bode-mo več bali, da nas kedo iz telovadnice prežene. — Telovadno društvo »Sokol« v Kobaridu.

Zveza narodnih društev.

Društvo »Rebrina« v Brestovici naznanja, da bo imelo občni zbor v nedeljo 6. februarja 1910., v prostorih Miha Antoniča in sicer ob 1. popoldan.

Bralno društvo »Stol« v Breginju vabi k veselici s plesom, katero priredi 30. t. m. v prostorih g. Jos. Rožiča. Vspored: petje, šaloigra »Ne kliči vruga« in šaljivo srečkanje.

Kobariška Čitalnica vabi k kostumirani plesni veselici, koje priredi v dvorani »pri pošti« na svečnico, dne 2. svečana t. l. Vstopnina k plesu K 1'40. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

»Kmetško izobraževalno društvo« v Planini pri Cerknem naznanja, da se bo vršil redni občni zbor v nedeljo 23. t. m. ob 3. uri pop. v Jeramovi gostilni v Planini in vabi tem potom na obilno udeležbo.

Kmetško izobraževalno društvo »Jasna Poljana« v Policah bo imelo svoj redni občni zbor dne 30. t. m. ob 3. uri pop. v prostorih g. podžupana s sledečim dnevnim redom: 1) Poročilo odbora; 2) Volitev predsednika in odbornikov in 3) Slučajnosti.

Čitalnica v Prvačini priredi 23. t. m. ob 3. popoldne predavanje. Predaval bo g. F. pl. Kleinmayer iz Trsta o »razvoju človeške kulture«. Želi se obilo udeležbe; nadeja se udeležbe tudi od strani dijaštva. — Po predavanju se bo vršil ples.

Trgovsko-obrtna in gospodarske vesti.

»Sadjarsko in vinarsko društvo« v Kanalu bode imelo dne 20. februarja t. l. po blagoslovu ob 3. uri popoldne svoj redni letni občni zbor v občinski dvorani v Kanalu s sledečim dnevnim redom: 1) Pregledovanje in odobrenje računa za l. 1909; 2) Pretresovanje predurka za leto 1910; 3) Slučajnosti in predlogi; 4) Volitev društvenega vodstva. Udje morajo svoje predloge vložiti društvenemu vodstvu 14 dni pred občnim zborom. K obilni udeležbi vabi Društveno vodstvo.

Vojna uprava kupi po trgovski navedi za Gorico 3580 q sena in za Pulj 950 q sena. Razprava o tem bo v Gorici v vojaškem oskrbovališču 31. t. m., v Pulju pa 1. febr.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 4 knjigovodje, 1 kontorist, 2 poslovođa, 12 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika železninske stroke, 1 pomočnik manufakturne stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 1 pomočnik galanterijske stroke, 1 potnik, 2 učenca, 2 blagajničarki, 2 kontoristinj, 9-prodajalk. — Službe išče: 2 knjigovodji, 2 kontorista, 1 poslovođa, 22 pomočnikov mešane stro-

ke, 3 pomočniki železninske stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 10 pomočnikov špecerijske stroke, 5 kontoristinj, 7 blagajničark, 15 prodajalk. Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Politični pregled.

Novo ogrsko ministerstvo. — Dolge krize je yendar konec! Ogrska ima novo ministerstvo. Ministerski predsednik je grof Khuen-Hedervary, nekdanji siloviti hrvatski ban! — Glavna točka programa novega kabineta bo volilna reforma na širji podlagi splošne volilne pravice. Preosnovati hočejo tudi upravo.

Avstrija ima dolgov nad 10 milijard. Tako poroča komisija za nadzorovanje državnih dolgov.

Književnost.

»Grča« igrokaz v 3 dejanjih. Omenili smo že ta izvorni igrokaz, katerega je spisal Rihard Svoboda ter je izšel v »Talijski« tiskalni in založila »Goriška tiskarna«. Stane 1 K, po pošti 10 v več. Opozarjamo na to novo dramatično delo, ki je pisano spretno, gladko, čegar vsebina je skozi in skozi zanimiva ter sega globoko v naše javno življenje, je živahno ter vsebuje ideje, da se je kranjska deželna vlada prestrašila ter prepovedala vprizoritev igre, češ da je — presvobodomiselná. No, pri sedanjih razmerah na Kranjskem je kaka reč hitro presvobodomiselná. — Igrokaz priporočamo.

Razne vesti.

Velika tatvina v dunajski tovarni. — V tovarni ženskih bluz, Pollak v I. okraju so prišli na sled velikim tatvinam. Da si je imela tovarna vedno mnogo dela tako da ima nad 100 uslužbenk, se je že pol-drugo leto sem opazalo, da niso dohodki v nobenem soglasju z delom. Štiri voditeljice in še nekatere druge delavke so kradle blago in bluze, tako da je škoda do 100.000 K. Tatice so že pod ključem. Značilno je, da je neka voditeljica tožila svojega šefa Pollaka, ko ji je pred nedavnim časom očital nečedno dejanje, radi razžaljenja časti in da je bil Pollak tudi obsojen. Sedaj je dognala hišna preiskava pri voditeljici, da se ni motil šef.

Veliki zameti v Zjedinjenih državah. — V Zjedinjenih državah so divjali zadnje dneve veliki snežni viharji. Mraz je bil izredno hud. Najbolj so trpele ladje na nekaterih ameriškanskih jezerih in pa vlaki, ki so obtičali v snegu. Parnik »Saint Louis« na katerem se je peljal ameriškanski poslanik v London k pogrebu svojega tasta, je moral ostati dva dni zunaj pristanišča.

Štirinajstletni zastrupljavec. — Pred kazenskim senatom v Parizu je stal štirinajstletni Marcel Potier. S sobarico svojih starišev je imel ljubavno razmerje in ker je ona vedno zahtevala denar, je začel Marcel krasti denar očetu. Čez čas je padel sum na Marcela, ki se je hotel dogovorjen s svojo ljubico iznebiti očeta, kateremu je del 20 krat zaporedoma male količine sublimata v juho, vsled česar je oče zbolel. Kazenski senat se je izrekel inkompetentnim in vsa zadeva pride pred porotno sodišče.

(Dalje na četrti strani.)

Velika tovarna (blizu kolodvora)

v kateri so se izdelovala dvokolesa z najlepšimi in dobrimi stroji, veliko poslopje in vodna moč blizu Celovca v lepem kraju — jako pripravno za letovišče — vse skupaj z stroji vred je stalo skoraj milijon kron. Sedanja cena K 100.000 £ vsem skupaj. Stroji so porabni za različna dela in skoraj novi ter mnogo več vredni.

Ose skupaj se proda takoj.

Plačati je treba le polovico v gotovini.

Pojasnila daje

Anton Renko, trgovec v Celovcu, (Klagenfurt).

Princ Broglie na Francoskem se je ločil od svoje žene, katera nastopa sedaj pod imenom Mariča kot šansonetka, med tem ko je iztaknil princ v sebi velik pevski talent in poje po raznih gledališčih pod umeškim imenom »Stelio«. Prinčevi sorodniki se boje, da nastopi ta neugnanec tudi v Parizu, zato so se obrnili na policijo s prošnjo naj prepreči ona vsak njegov nastop v Parizu.

Tri morilce so zaprli v Parizu. — Hammelet, Bayard in Letkon so vspevali v dvoje Cailland, hišnico v ulici Orchampt, jo zadavili in jo oropali vsega denarja, katerega je prejela hišnica kot najemnino za mesec januar.

Zvezda-repatica Halley. — Učenjaki, astronomi pričakujejo z mrzlično napetostjo pojavljanja znamenite zvezde repatice po imenu Halley, ki jo bo možno opazovati v spomladi t. l., potem, ko se je prikazala leta 1758 in zadnjič leta 1835. Ta zvezda repatica je največja in najkrajše, kar jih pozna moderna astronomija. Zato se učenjaki že pripravljajo na važna znanstvena opazovanja.

Odkril jo je slaven astronom Halley, ki je po njem dobila svoje ime. Halley je bil namreč prvi, ki je l. 1682 prorokoval periodično povračanje te zvezde in je napovedal prvega za l. 1758. Kakor je izračunal, tako se je tudi zgodilo. Točno l. 1758. se je prikazala oznanjena repatica; žal da Halley sam ni imel zadoščenja, da bi jo videl, ker je umrl že popred.

Leta 1835 so napravili nadaljna znanstvena opazovanja o tej zvezdi repatici, o kateri se ve, da se je pojavila v gotovih razdobjih že v prastarih časih. Dejanski jo omenjajo kronike že izraza vničenja Jeruzalema. Opisujejo jo v obliki goreče sablje, znamenje, ki so je tedanji prebivalci smatrali kakor naznanilo pokončanju svetega mesta.

Sploh je veljala ta repatica za prorokovalko vojske in ta vraža se je ohranila do današnjega dne. Prva slika te zvezde se nahaja v arhivu mesta Thariseuse. Tam hranijo preprogo, ki je v njo vpletena podoba te zvezde v jako fantastičnih obrisih.

Iz kake materije obstoji ta zvezda, tega doslej ni bilo možno dognati z gotovostjo. Vendar se ve, da vsebuje karbolno kislino. Zvezda-repatica Halley bo vidna tudi s prostim očesom 16. marca t. l., ko doseže največji sijaj v jutranjih urah. Opazovati bo jo možno pa tudi o polnoči dne 19. aprila in 20. maja. Ta zvezda-repatica je oddaljena od naše zemlje blizu dvanajst milijonov kilometrov.

Indijski zakladi na odru. — Gledališče Empire v Kalkuti je obhajalo 25 letnico svojega obstanka in vprizorilo ob tej slavnosti novo opereto »Kralj v Kadoniji«. Igralke so imele na sebi dragocenosti za 10 milijonov. Neka trdka je te dragocenosti le posodila za en večer. Tako je imela glavna pevka tujare z dijamanti, verižice okrog vratu s 130 briljanti, zapetnico s 52 velikimi safirji. Kralj v opereti je nosil 150 let staro dragoceno krono, katero so svoj čas nosili vladajoči indijski knezi. Druga pevka je imela verižico v vrednosti enega milijona, njena koleginja pa z briljanti posuto obleko za pol milijona mark. 50 redarjev je čuvalo med predstavo te dragocenosti, ki so se koj potem zopet vrstile trdki.

Trotoir se je udril v Chicagu in sicer pred trgovino »Boston-Store«. Nad 30 oseb je padlo v globčino, do sedaj so dobili enega mrtveca.

Roosevelt, prejšnji predsednik Združenih držav Severne Amerike, je na svoji ekspediciji po centralni Afriki dobil sedaj novo, še neznano žival in tudi mnogo še neznanih rastlin. Vse to prinese Roosevelt s sabo za nacionalni muzej v Washingtonu.

Krotitko Russel zapadel med predstavo velik leopard v »Hubertus muzeju« v New-Yorku ter jo tako razmesaril, da bo težko okrevala. Med občinstvom je seveda vladal strah in panika.

Skrivnostni umor v Soliji. — V takozvanem ciganskem okraju mesta Sofije so našli redarji na cesti uslužbenca državne železnice, Koco Spasova, s preklano glavico. Krvava sled je vodila redarje v hišo gospe Elene Budinove, katera ima prekrasno hčer Zofko. Obe so zaprli. Do sedaj se še ne ve prave zveze med tema dvema ženskama in med umorom.

Sir Ernest Shackleton, pogumni raziskovalec južnega tečaja, je predaval v pondeljek zvečer na Dunaju pred izbranim občinstvom o svoji zadnji ekspediciji. Dne 6. avg. 1907. je zapustil Shackleton na ladiji »Nimrod« Angleško. 1. jan. 1908. je zapustila ta ladija Novo Zelandijo, od koder se je začelo pravo potovanje proti tečaju. Na ladiji je bilo 37 ljudi, 9 psov, ki so se tekom zime pomnožili na 22, 10 ponijev za sani in avtomobil. Največji mraz, katerega je ekspedicija doživela, je bilo 50° C pod ničlo. Od 22. aprila do 22. avgusta (v tem času je polarna noč) so pisali, risali in preiskovali. Pozneje so se napotili proti južnemu tečaju, od katerega so bili oddaljeni le še 176 km; od tu so se pa morali vrniti dne 9. jan. 1909., ker če ne bi jim zmanjkalo živeža. Drug del ekspedicije je tačas dobil magnetični tečaj. Obe ekspediciji sta napravili po ledu 4808 km. Okrog južnega tečaja so dobili do 100 novih hribov, nadalje oglje in okamenine gozdnih dreves, kar kaže, da je bilo svoj čas na tem kraju vse drugo podnebje. Po 449 dneh odsotnosti se je vrnila ekspedicija v Novo Zelandijo. Najhujši sovražnik je bil grozen veter, blicard po imenu. Na tem svojem potovanju je kinematografiral mnogo zanimivih stvari Shackleton in te podobe spremljajo njegova predavanja. Iz Dunaja pojde predavat v Budimpešto.

Toplo priporočamo edino slovensko kavarno Central v Gorici, kjer je največja izbira časnikov in pristnih pijač.

Prostovoljna razprodaja.

V nedeljo, dne 9., 16., 23., in 30. januarja 1910. se bo vršila prostovoljna razprodaja graščine VRTOČE pri Mirnu (Goriško), obstoječe iz 220 goriških njiv (Campo) hraslovega in kostanjevega gozda ter akacijevga koloseka in iz 154 njiv polja, travnikov, pašnikov in vinogradov. Dalje iz jako prostornega gradu z zgodovinsko kapelico iz francoskih časov, raznih hlevov in kleti, več drugih kmečkih poslopij, ležečih na samem sredi njiv, travnikov in hoste, ki so za kolone posebno pripravna.

Ves svet je v najboljšem stanu, jako rodovitnem, posebno senožeti in njive v ravnini ob reki Vipavi, in jako ugoden za vinorejo, sadjerejo in vrtnarstvo. Prodajalo se bo v poljubnih kosih, pa tudi vse skupaj. Od gozda se proda les sam, ali s svetom vred. Hrasti so jako pripravljeni za pilote, za ograje in za kole, ker so jako dolgi in primerno debeli ter ravni. Akacijevga kolja je več vagonov.

Cela graščina tvori en kompleks, je obdana od reke Vipave, ima lepe dovozne ceste od vseh strani ter je oddaljena od mesta Gorice po novem mostu ¼ ure peš, od kolodvora Rubije-Sovodnje pa 1 uro peš. Iz gradu je lep razgled na Gorico in goriško polje. — Cela graščina bi bila jako sposobna za večjega živinorejca, ali konjereja oziroma za kake graščake ali redovnike, ker poleg gori navedenih ugodnosti, se dobi mnogo raznovrstne divjačine (zajce, katorne, srne, lisice in celo divje mačke), ter je tudi bogat ribji lov 14 km na dolgo po obmejni reki Vipavi.

Plačilni pogoji so jako ugodni ter se naznanijo kupcem pred razprodajo. Natančnejša pojasnila daje graščinski čuvaj v Vrtočah ter graščinsko oskrbnništvo v Gorici, Via dei Cappuccini šte. 2, II. nadstropje.

Oskrbništvo graščine VRTOČE pri Mirnu.

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štorkižovo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvirna steklenica tega olja naravno, rmenne barve po K 140, bele barve K 2. Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nerazviti in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jedcem. S tem oljem so ozdravili v kratkem času z gotovostjo vse kostno bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norveške, preide se vedno v mojem kem. laboratoriju predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim čč. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijeva pljača iz kine in železa.

najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gospodska ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 79.

Račun poštne hranilnice šte. 837.315.

Nz občnem zboru dne 30. maja 1909. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vknjižbe po 5½%, na varščino a i zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1903. s 6%.

Stanje 31. dec. 1908.: Zadrugnikov 1904 z deleži v znesku 89.362 kron. — Hranilne vloge: 1.727.304.70. Posojila: 1.693.201.—. — Rezervni zaklad: 90.230.05. — Vrednost hiš: 111.755.23.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsejal se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na dežel (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker n-ker ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Odda se meblovana soba s prostim vhomom v I. nadstr. na Kornu št. 11.

Rabite zmiraj

Eustomaticus

dr. Alfonza Milani ja.

Najboljše čistilo za zobe.

Dobiva se v prašku ali v tubah v parfimerijah, mirodinah in lekarnah. Za prodajo na debelo se je obrniti na g. dr. Alf. Milanija v Veroni v Italiji, ali pa v Roverettu — Trentinsko.

Sadjarsko in vinarsko društvo v Kanalu

ima na prodaj

po zmerni ceni:

14.000 kolči „Riparia portalis“ in 4000 kolči „Riparia monticola“.

Obrniti se je v tej zadevi do društvenega blagajnika g. Franca Gorjup v Gorenjvasi pri Kanalu.

Popolnoma nova kočija

z usnjato streho za enega konja zelo lahka je na prodaj.

Kje, pove upravništvo „Soče“.

Ko zdaj že vsak po zraku lela, bodočnost zračna se obeta, le vsak »OHO« naj si prišpoga, da mu ne bo pretežka noga. Kdor pa ne mara pod nebo, po zemlji rabi naj

OHO

J. Medved, Gorica

Tekališče, Josipa Verdi št. 32.

Jako ugodna prilika za Slovence.

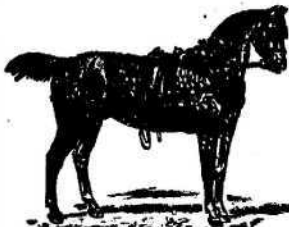
Proda se takoj

lepo posestvo obsegajoče okoli 50 - 60 oralov; jako dobre njive in travniki na ravnini, lep gozd za sekati in lepo poslopje z milnom, žago in kovačijo. Vodno moč se lahko poviša do 200 konjskih moči. Samo vodna moč je vredna več kot 20.000 kron. Posestvo z vsemi pritlikinami se proda za 60.000 kron. Polovico je treba plačati v gotovini. Posestvo leži v bližini Celovca in je jako pripravno za vsako kupčijo. — Posestne pole so na razpolago. Ako si kdo ogleda posestvo, je tudi gotovo kupi.

Natančnejše se izve pri g. Antonu Renko, trgovcu v Celovcu.

Ivan Kravos

na Kornu št. 11. GORICA na Kornu št. 11 sedlarska delavnica

in zaloga različnih konjskih vpreg za lahko ali pa težko vožnjo; dalje ima v zalogi različne konjske potreb-

ščine, potovalne potrebščine kakor: kovege, torbice, denarnice, listnice itd. — Izvršuje in sprejma v popravo različne koleseljne in otjek.

opravila se izvršujejo točno.

Cene zmerné.